



מ' י אחראי לענייני החוץ של ישראל? לפי שמועה המהלכת בירושלים, השיב אבא אבן לא מכבר על שאלה זו כלהלן: **"יש לנו שמונה-עשר שרי-חוץ!"** אם אמר את הדברים, אם לאו? הוא צודק. **יש לנו שמונה-עשר חברי-ממשל** לה, **ויש לנו שמונה-עשר שרי-חוץ.** "שרי-חוץ" תרתי משמע: שרים העוסקים בענייני חוץ; שרים העוסקים בכל דבר, הו"ן מאשר בדברים המסורים להם כ"חוק.

שבוע שעבר גילה שבועון זה פר-שה מהרודה. ילד בן 14 נרצח במעצר. נרצח על-ידי האריות הפושעת

ישר, ייכנס לעובי הקורה של התפקיד, למד אותו על בוריו, יתמסר לו כלי-כולו, ואחרי כמה זמן יתמצא בו. האם מר הילל עושה זאת? **האם הוא פנוי לכך?** בוודאי שלא. כי הממשלה הטילה על מר הילל תפקיד שני, שיש בו כדי להעסיק אדם נורמלי עד מעל לראשו. **מר הילל אחראי גם לכל המג'ים עים המדיניים של הממשלה כ"שטחים המוחזקים.** (התפקיד נמסר לו על פי ההנחה שמי שבקש לפשה הערבית, מבין בעניינים ער-ביים לפי אותו הגיון ניתן לומר שמי ש"בקי בקריאת תווים, מסוגל לחבר סימפוגיה.) בתוקף תפקידו זה, מופיע מר הילל ב"רדיו ובטלוויזיה, בראיונות עיתונאיים ובי

לו איש כמו מר פרס. אבל זה כאין וכי אפס לעומת תפקידו הנוסף. **מר פרס הוא גם האחראי, מ"טעם ממשלת ישראל, לפתרון בעיית הפליטים בשטחים המוחז-זקים.** נושא נכבד. לדעת רבים וטובים, בעייה גורלית לעתיד ישראל. חוץ מזה עוסק מר פרס בענייני-חוץ, בביטחון, ביחסים מרחביים ובכל עניין ה"נמצא ברומו של עולם. ההלכות המדיניות, אותן הוא ממציא ר"שוכה בתדירות של שתיים לשבוע, הרא"יונות, הנאומים, ההצהרות, ההכרזות, ה"אסיפות, העצרות, הסימפוזיונים על מל"חמה ושלום, עתיד וגורל — כל אלה מ"מלאים את העיתונים מדי יום. נדמה שאין

שרי-חוץ משה דיין עוסק, כ"שעות הפנאי, בין נאום לנאום, במערכת הביטחון, המוציאה כעת שליש מכל החכמה הלאומית — עומם שיכול היה להרוג שלו-שה שרי-ביטחון חסונים. ואל נשכח את שרי-חוץ משה קול (ת-יירות, לעת מצוא), שרי-חוץ יוסף בורג (המאחד פנים וחוץ), שרי-חוץ ויקטור שמיטוב (שנכנס למישה החולה של הב-ריאות, בה הצטברה הזנחה נוראה של שנים), האם שכחתי מישהו?

אה, כן, את מר אבא אבן. * * * **השוואה** למדינה תרבות כמו ברי"טניה, ישראל היא מדינה המנוהלת רע. (בהשוואה לגואטמלה, ייתכן שהיא מנו-הלת היטב.) חלקים גדולים מן המנגנון הממלכתי הם מתחת לכל ביקורת, ויש חלקים ה"מתפרקים ממש לנגד עינינו.

18 שיעורי חוץ

יש לנו נמליית-עופה מן המאה ה-18, טלוויזיה מן המאה ה-17, טלפונים מן המאה ה-17. אחת הסיבות לכך היא שאיש אינו אה-ראי אצלנו לשום דבר. שום שר אינו אה-ראי באמת למשרדו, ולא יעקה על דעת איש לדרוש פיטוריו של שר שגילה חוסר-כשרון פנומנאלי. זה לא היה נורא, אילו היו השרים בעל-תוארים בלבד, בעוד שהניהול האמיתי היה נתון בידי מנכ"לים מקצועיים, בלתי פוליטיים, קבועים, כמו בבריטניה. **אבל אצלנו המנכ"ל הוא אישי מפלגה, והוא הולך אחרי אהרונ, נושא דגל המפלגה. רוב השרים מתערבים בכל דבר, למרות ש"אינם מתמחים בשום דבר.**

לו מתחרה, זולת סגנו, מר גד יעקובי, ש"הוא אמן של פרסומת-עצמית בזכות עצמו. האם פלא הוא שאין למר פרס זמן לעסוק ברצינות בבעיות פרואיות כגון חיסול ירושת ההזנחה הפלילית בנמלי-האוויר, בכבישים, בטלפונים?

אסיפות-עם. הצהרותיו המפוצצות על ענייני מלחמה ושלום, איסטראטגיה ומדיניות, ס"ר פוח וסיפות, מספקות מזון יומיומי לאמצעי התקשורת בארץ ובחול. איש עסוק, עמוס תפקידים ואחריות. **האם פלא הוא, שאין לו זמן לטפל בכתייה-סוחר, לדאוג לשמ"י רת חייהם של אזרחים הסריאזי-נים, המופקדים לחסדי ביורוקר"טיה ארישה?**

* * * **מציאות כזאת** יש לדרוש משר שיטסק, במחילה מכבודו, בעניינים המסורים ליו. **ושלא יעסוק, במחילה מכבודו הנ"ל, בעניינים שאינם נוגעים לו.**

לא יהיה זה הוגן מצידנו להתעלם מאותם שרים, שהפכו באמת "מקצ"ר עיים, העוסקים בבעיות משרדיהם בלי שוויץ ורושם, העושים עבודה שחורה ואפורה. אנשים כמו השר חיים גבתי בחקלאות (ולא ברור לי איך הוא יכול לעסוק גם

זדם מר הילל הוא אדם פנוי ממש, **בהשוואה** לעמיתו לממשלה ולמפלגה, מר פרס. מר פרס הוא שרי-התחבורה. במדינה ש"בה מפגרים הכבישים כדור אחד אחרי ה"צרכים, שבה מתהלכת האנרכיה על גלגלים,

של השוטרים והסוחרים, שמירכו לאפשר לו טיפול נאות במחלתו האנושה.

הפרשה מחרידה לא רק בפני עצמה, אלא גם מפני שהיא מיקרה נוסף בסידרה של מיקרים דומים שאירעו בשנים האחרונות — מיקרים בהם מתו עצירים ואסירים, מפני שהסוחרים והשוטרים מנעו מהם טיפול להצלת חייהם.

מסתבר כי בישראל כיום גזר" דין מאסר לאדם חולה — דינו לא פעם כגזר"דין מוות.

מי אחראי? אפשה לחשוף את שרשרת-האחריות, הוסהרים והשוטרים שהחזיקו בילד, דרך הקצין שהבטיח מה שהבטיח אל השופט, וכן השופט שהאמין לקצין, אל נציב בתי-הסוהר.

אך במישר הפרלמנטרי שלנו, האחריות לרצח זה נופלת כולה על אדם אחד: **שרי-המישטרה, שהוא גם שר בתייהסוהר.**

לפני כמה שבועות אירעה התאונה בנמלי-התעופה לוד. שלושה אנשים נהרגו. המיקרה היה מחריד. אבל הוא היה מחד-ריד שבעתיים מפני שחקירתו אישרה בעליל שזה רק מיקרה אחד משורה ארוכה של תאונות וכמעט-תאונות, בהן יכלו למצוא את מותם מאות אנשי-צוות ונוסעים.

מי אחראי לכך? שוב, אפשר לחשוף את שרשרת האחריות ממנהלי נמלי-התעופה, דרך אנף התעופה ה"אזרחית, ועד לצמרת משרד-התחבורה. **אבל במישר הפרלמנטרי שדנו, האחריות כולה נופלת על שר-התחבורה, ועל קודמיו.**

* * * **הבה נתבונן** בשני האדונים האלה — השר המישטרה ושר-התחבורה. שרי-המישטרה, מר שלמה הילל, מיקריהמות, לא פיטר איש מן האחראים. לא הביע בפומבי צער על הטרדיה שפקדה את המשפחות, באשמת המשרד הכפוף לו.

מי אחראי לכך? מיה הוא עושה? מובן שאינו מוחתה למישטרה או לכלי-אה. הוא עסקן מפלגתי, שהגיע לדרגתו זו — ואין זה סוד — מפני שמשרד-המישטרה מגיע לחטיבת מפא"י במפלגת-העבודה, ר"מפני שמשרד זה "שייך" לפי המסורת ל"עסקן מעדות המיזרח. מר הילל היה איש-עדות-המיזרח היחידי בחטיבת-מפא"י שבא משום-מה בחשבון, אחרי סילוקו של אליהו ששון, שעזר את זעמה של גולדה במישר הדמוקרטי שלנו, אין צורך ש"איש-מיקצוע יתמנה על משרד מיקצועי. ה"הנחה היא שאדם לא-מיקצועי, בעל שכל



ממשלת הליכוד: 24 שרי-חוץ, שהפכו ל-18

אפילו כשהתחום המסור לאחריותו הוא אפור, ויכול-הכותרות שלו דל. אני מציע לך מיבחן פשוט מאד לעיני-לותו של שר: ככל שאתה שומע עליו יותר, הוא שווה פחות. ככל שאתה שומע עליו פחות, הוא שווה יותר.

בפיתוח, או השר זאב שרף, ואולי גם השר יוסף אלמוגי. אין להתעלם מתופעת-טבע כמו השר פינחס ספיר, השולט באופן אישי בכל מערכת-המשק, שידו בכל (אך לא די כל בו). **השר ישראל גלילי, אחד משרי החוץ התרועים ביותר, לפחות אינו אחראי על שום משרד.**

שבה יש גודירוש-מינורטריים אך אין מש"טרת-תנועה — זהו תפקיד היכול להעסיק גאון 24 שעות ביממה. **אבל מר פרס הוא סופר-גאון, אולטרה-ביצועיסט מולולי. לכן הוטל עליו גם תפקיד שרי-הדואר.**

השר הטוב הוא השר השותק. * * * **אין לנו צורך** בשמונה-עשר שרי-חוץ גרועים. **די לנו באחד.** הבה נבקש משאר ה"17 שיטסקו ב"19 משרדיהם, בכל — חוץ מאשר בענייני-חוץ.

אבל שרי-חוץ יגאל אלון עוסק גם ב"חינוך, גם בתרבות, גם ברדיו ובטלוויזיה, וגם נוטל עליו העומס הכבד של סגנות ראש-הממשלה. ושרי-חוץ יעקוב שמשון שפירא מנצח גם על משרד-המשפטים (לפחות הוא עצמו משפטן מקצועי).

הדואר הישראלי נתון במצב שלאחר יאוש. שרי-הדואר הקודם אמר בכנסת שהוא כמעט חסר-תקנה. יש לתקן כימעט את הכל — את מערכת-הטלפונים המתאימה לאלבאניה, את דואר-המיכתבים המתאים לסעודיה, את המיברקה המתאימה לנפאל, נוסף על ה"צורך החרוף לשנות את שם המישרד ו"להחליף את סמלו. אפשר היה לחשוב שכל זה יעסיק אפי